

Prædiken til Nytårsdag

Matt. 6,5-13

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skrives af evangelisten Matthæus:

Jesus sagde: »Når I beder, må I ikke være som hyklerne, der ynder at stå og bede i synagoger og på gadehjørner for at vise sig for mennesker. Sandelig siger jeg jer: De har fået deres løn. Men når du vil bede, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din fader, som er i det skjulte. Og din fader, som ser i det skjulte, skal lønne dig. Når I beder, så lad ikke munden løbe, som hedningerne gør, fordi de tror, at de bønføres for deres mange ord. Dem må I ikke ligne. Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det. Derfor skal I bede således: Vor Fader, du som er i himlene! Helliget blive dit navn, komme dit rige, ske din vilje som i himlen således også på jorden; giv os i dag vort daglige brød, og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere, og led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde. For dit er Riget og magten og æren i evighed! Amen.«

Matthæusevangeliet 6,5-13

Der findes en fransk huleforsker og videnskabsmand, som hedder Michel Siffre. Siffre er lidt af en særlig karakter og har i flere omgange udsat sig selv for videnskabelige eksperimenter, hvor han i måneder ad gangen levede i et telt i en underjordisk hule helt uden sollys, ur eller andre temporale markører. Dernede i hulerne har han levet »som et dyr«, som han selv har sagt det.

Når Siffre var nede i hulen uden nogen ide om, om det var nat eller dag, så skete der nogle sære ting. Hans søvncyklus ændrede sig: Han var vågen i 36 timer i træk, og bagefter sov han i 12 timer.

Hukommelsen svigtede ham, selv de mindste ting måtte skrives ned, og hans tidsfornemmelse forandrede sig: En af de test, han løbende skulle lave nede i hulen, var at tælle til 120, et tal pr. sekund – det tog ham aldrig to minutter, men næsten altid fem. Og da videnskabsholdet på overfladen meddelte ham, at der var gået to måneder, troede han kun, der var gået én. Tiden klumpede sig sammen. »Din hukommelse indfanger ikke tiden,« har Siffre selv sagt. »Efter en eller to dage husker du ikke, hvad du lavede for en eller to dage siden.«

Når jeg tænker på året, vi tog afsked med i nat, og faktisk også året før det, så kommer jeg til at tænke på Siffre i hulen. For det føles lidt, som om tiden også har klumpet sig sammen her oppe i dagslyset. Året er på en gang gået enormt langsomt – særligt i vinters hvor alt var lukket ned. Ja, i vinters tror jeg, at der var mange, som følte, at det tog fem minutter at tælle

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 804, 125 årgang
Januar 2024
ISSN 0901-2214

til 120. Og samtidigt er tiden løbet enormt stærkt, og da klokken slog 12 i går aftes, kunne jeg godt føle mig lidt som Siffre, der fik at vide, at han havde været nede i hulen i to måneder. Jeg følte på en eller anden måde, at tiden var gået så hurtigt, at vi umuligt kunne være nået længere end til august.

Men nu står vi her, på det nye års første dag, og kan håbefuldt spejde ud over en fremtid, ingen af os kan spå om. Og derfor er det måske også så passende, at når nu evangeliet ikke kan give os evnen til at spå, ja så kan det give os evnen til bede. Og vi er ovenikøbet så heldig at få to bønner at begynde med; Salmistens poetiske skønbøn, og Fadervor, vores allesammens hverdagsbøn, som vi har fået skænket af Guds søn selv.

For bønnerne strækker i sit væsen tiden ud. I bønnens rum bliver der så langt mellem sekundviserens tikken, at den helt mister sin betydning. En god bøn kan vare et par sekunder, men føles måske som flere minutter. For det handler netop ikke om at lade munden løbe, som Matthæusevangeliet lærer os det i dag. Det handler i al sin simpelhed om at bede, som om Gud rent faktisk lytter.

Når man føler, at tiden står stille i en bøn, så har det også noget at gøre med samtidighed. Man er samtidig med alle dem, der i tidens løb har formet fader- vor med tunge og læber. Man deler i de få sekunder lidt af deres skæbne, ligesom de alle deler lidt af vores skæbne, ligesom alle de, der i fremtiden vil bede Herrens egen bøn, også allerede er en del af dette fællesskab.

Folder man sine hænder, bliver hænderne som rødder, der fæster sig dybt i vores historie. Man tager alle "de andre" i hånden, når man tager sig selv i hånden. Og på den måde er man aldrig alene i sin bøn.

Fra filmens verden har jeg et af mine yndlingsbilleder på bønnens karakter og værdi.

I Jean-Marc Vallées "Dallas Buyers Club", som udspiller sig i 1980'ernes Texas, møder vi elektriker- ren Ron Woodroof. Ron er virkelig ikke nogen særlig sympatisk fyr. Han drikker, han slås, han tager stoffer, og... ja... han har mange veninder. Kan man sige det sådan på en prædikestol?

Ron lever et hårdt liv, der tager en dramatisk drejning, da han en dag dejses om. På Hospitalet vågner han op til en meget bekymret læge, der fortæller ham, at han har Aids. Det tror machomanden Ron ikke på. Han gør det eneste, han kan; Han kaster lidt med nogle møbler og smækker med nogle døre, og flygter fra Hospitalet. Men da han smækker den sidste dør, klirrer en dyb og tung kirkeklokke, og i det næste billede er vi helt tæt på Ron. Han sidder i mørket med hænderne foldet henover tre små røde fyrfadsløse. Hans ansigt er opløst i gråd, og han beder til Gud, som han aldrig har gjort det før. Og måske har han aldrig gjort det før, for Ron er virkelig ikke særlig god til at bede. Men han gør det. Og han mener hvert et ord. Kameraet zoomer ud, og til publikums store fryd sidder Ron ikke i en kirke, som vi ellers skulle tro, men i et hjørne i en beskidt strip- klub. Instruktørens sigte har sikkert været at få os alle til at le. Vi skal ryste på hovedet ad Ron og tænke for os selv, at han er da en værdig stodder. Men indirekte folder filmen en meget vigtig teologisk pointe ud. For Ron beder virkelig til Gud, og der er ingen tvivl om, at Gud lytter. Og selvom Ron ikke er i kirke, så er han faktisk i det korte øjeblik, han folder hænderne, så sandelig i kirke! For med bøn- nen bygger han en kirke, og den kirke kan bygges overalt. I en skyttegrav, i en kold kø ved et coronatestcenter, i en stripklub. Intet sted er for uheldigt til den kirke, man bygger i bønner. Intet sted er for beskidt til, at man i bønner kan blande lidt af Guds langsomme evighed med vores stressede timelighed.

Og den kirke får vi alle brug for i året, der kommer. Uanset om det bliver til endnu en tur ned i Siffres hule, eller om det bliver et brølende jubelår.

Uanset hvad, så skal tiden nok på sin egen måde styrte afsted, og derfor er det rart at kunne bede sin bøn, der om ikke standser tiden, så i hvert fald sænker farten en smule.

For når vi beder en bøn, så kaster vi et anker. Et anker, der langsomt synker ned igennem tidens dybe hav og lander med et tungt bump i sandet på tidens bund. Og i et flygtigt øjeblik så holder ankeret os fast, og vi driver ikke længere afsted i tiden, der flyder omkring os. Vi mærker, hvordan rebet spændes ud, og hvordan ankerets tyngde nærmest hiver i os, idet vi folder vores hænder. Og så kan vi ligge der og vugge i strømmen af tid. Vi kan se det hele lidt på afstand, finde åndedrættet, roen og tilliden igen. Og så kan vi slippe og lade os flyde afsted med tiden på ny, i de retninger den nu en- gang vil føre os.

Amen.

Mads Graves Pedersen

Sognepræst i Tagensbo Kirke

Der er ikke valgt nogen salmer til denne uges Søndagslæsning.

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
- her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk